

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ประเทศพม่า [พุกาม]
๔ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๖

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ประเทศพม่า [พุกาม] ๔ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๖

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

ตอนที่แล้ว ข้าพเจ้าได้นำเสนอภาพและความการสนทนาธรรมที่เมืองมัณฑะเลย์
สำหรับการเดินทางไปประเทศพม่าในครั้งนี้ โดยการเดินทางเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ
สิ้นสุดที่วัดกุโสดอว์ (Kuthodaw Temple) ซึ่งเป็นวัดที่มีการจารึกพระไตรปิฎกคำสอน
ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้บนแผ่นศิลาจำนวน ๗๒๙ แผ่น โดยสร้างพระเจดีย์
ครอบไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา มีการจารึกเป็นภาษาบาลีด้านหนึ่ง และอีกด้านหนึ่งเป็น
ภาษาพม่า

หลังจากนั้น พวกเราจึงออกเดินทาง
โดยสายการบินภายในประเทศในตอนบ่าย
ของวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๖ สู่มืองพุกาม
"ดินแดนแห่งเจดีย์หมื่นองค์" ซึ่งเป็นสถานที่
ที่ข้าพเจ้าชอบที่จะเห็นสักครั้ง เมื่อมีโอกาส
เยือนประเทศพม่า และความปรารถนานั้นก็

สำเร็จแล้วในครั้งนี้

เมื่อเดินทางถึงพุกามในราว ๑๗.๓๐ น. ก่อนที่จะถึงเวลารับประทานอาหารยังมี
เวลาเหลืออยู่ เพราะต้องรอเพื่อนสหยาธรรมอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมาเที่ยวบินหลังเนื่องจาก
เครื่องบินภายในประเทศมีขนาดเล็ก ไม่สามารถจุคนพอในลำเดียวจึงทำให้กลุ่มแรกที่
ข้าพเจ้าโดยสารมาด้วย มีเวลาพอที่จะไปชมพระอาทิตย์ตกที่ทุ่งพระเจดีย์ เป็นของแถม
เพื่อรอเวลาให้เพื่อนสหยาธรรมมารับประทานอาหารพร้อมๆ กัน

ดั่งที่พี่แดง (พลอากาศตรีหญิง กาญจนา เชื้อทอง) ได้กล่าวไว้ใน ธรรมะจากพม่า ๒ ว่า ได้ปีนขึ้นบนพระเจดีย์ที่กำลังซ่อมอยู่ และไม่จำว่าชื่อพระเจดีย์อะไร มีประวัติความเป็นมาอย่างไร ข้าพเจ้าเองก็เช่นเดียวกัน ที่ไม่ได้ใส่ใจในชื่อพระเจดีย์หรือประวัติ จำได้เลาๆ จากที่ได้ยินแว่วๆ ว่าเป็นเจดีย์ทรงมอญที่สวยงามที่สุด จริงเท็จอย่างไร ท่านที่อยากรู้ก็ต้องไปค้นคว้าเอาเองนะครับ

แม้แต่ตื่นตาไปกับภาพท้องทุ่งพระเจดีย์ที่เคยไผ่ผืนที่จะได้มาชม เมื่อได้เห็นภาพตัวอย่างในวันแรกที่มาถึง ก็สาละว่นกับการบันทึกภาพความงดงาม หันมามากที่ มองเห็นพี่แดงได้พระเจดีย์ขึ้นมา และกำลังยืนยิ้มกว้าง อย่างมีความสุขกับสหายธรรม น้องๆ หลายคน ก็สนุกกับการถ่ายภาพ และชื่นชมความงามยามพระอาทิตย์ใกล้จะลับทิวเขาที่ไกลออกไปสุดสายตา

เมื่อได้ย้อนกลับมาดูภาพ ก็ทำให้คิดว่า แม้การที่ได้มีโอกาสชมพระอาทิตย์ตกที่
ทุ่งพระเจดีย์หมื่นองค์นี้ก่อน เป็นของแถมในวันแรก ของการเดินทางมาถึงพุกามก็เป็น
สิ่งที่ปรากฏให้รู้ได้เฉพาะหน้าที่มาถึง โดยไม่เคยคิดมาก่อน เลยเป็นเหตุให้พิจารณาถึง
ความเป็นอนัตตา และในผลของกรรมที่บุคคลได้กระทำไว้ว่า เมื่อจะให้ผล ก็ให้ผลโดย
ไม่มีการติดข้องร้องขอแต่ประการใดเลยเหมือนจะมีคนรู้ใจว่าชอบที่จะเห็น จึงจัดให้ชม
ให้เห็นแบบลดแลกแจกแถมอย่างเต็มที่ ส่วนที่จะได้มีการคิด พิจารณาธรรมะประการ
ใดบ้างในขณะที่เห็น ข้าพเจ้าเองก็จำไม่ได้เสียแล้ว รู้แต่เพียงในขณะที่กำลังพิมพ์
ข้อความนี้อยู่ ว่าเกิดปิติขึ้นในกุศลกรรมที่ได้เคยทำไว้ และให้ผลแล้วนั้นด้วยดีอันจะเป็น
เหตุเป็นปัจจัย ให้เป็นผู้ที่มั่นคงขึ้น ในกรรมและผลของกรรม และการเป็นผู้ที่มั่นคงขึ้น ที่
จะน้อมไปในกุศลทุกประการ บ่อยๆ เนื่องจาก

"ภิกษุทั้งหลาย

ผู้มีกายกรรมคด วจีกรรมคด มโนกรรมคด ย่อมกระเสือกกระสนไปสู่นรก หรือ
 เสร็จจวนย่อมอุบัติตามกรรมที่ทำ ส่วนผู้ใด มีกายกรรมตรง วจีกรรมตรง มโนกรรมตรง
 การอุบัติของเขา ย่อมไปสู่สกุลของกษัตริย์มหาศาล พราหมณ์มหาศาล คฤหบดี
 มหาศาล มีสุขโดยส่วนเดียว สัตว์ทั้งหลายเป็นผู้รับผลของกรรมดังนี้ "

หลังการได้ชมพระอาทิตย์ (ใกล้) ตก ทางผู้จัดได้พาทุกคนไปรับประทานอาหารเย็นที่ร้านอาหาร ที่เป็นลานโล่งกว้าง มีฉากหลังเป็นท้องทุ่งพระเจดีย์ซึ่งในเวลาค่ำแสงที่ทาบทบฟ้าด้านทิศตะวันตก จะมีสีส้มทึบงดงามจับตาอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ร้านอาหารได้มีการจัดทหารยามรักษาประตูไว้คอยต้อนรับทุกท่านด้วยใบหน้าที่ดูขึงขัง จนเกือบทำให้หลายๆ คน หายใจไปเลยก็ว่าได้ ต้องยืนจดๆ จ้องๆ กันอยู่นาน กว่าจะมีหน่วยกล้าตาย วิ่งผ่านเข้าไปเป็นรายแรกครับ

เมื่อเข้าไปด้านในได้เห็นเวทีกลางแจ้ง
ขนาดใหญ่ มีโต๊ะอาหารที่ถูกจัดเตรียมไว้ บน
เวทีมีเครื่องดนตรีพม่า และนักร้องสาวเสียง
ไพเราะเริ่มขับกล่อมทำให้รู้สึกได้ถึงความเป็น
พม่า ท่ามกลางบรรยากาศ และกลิ่นอายของ
ทะเลพระเจดีย์ที่ตั้งตระหง่านอยู่โดยรอบ
บริเวณได้อย่างดียิ่ง

ขอภัยด้วยนะครับที่อาจนำเสนอภาพ
สันตนาการต่างๆ มาก คิดเสียว่าเป็นของแถม
อย่างที่ข้าพเจ้าเองก็ได้รับแถมมา อย่างที่
กล่าวในตอนต้นนะครับ ระหว่างรับประทานอาหาร
ก็มีการแสดงต่างๆ ให้ชมมากมาย
แน่นอนว่า ชาวสมาชิกชมรมบ้านธัมมะย่อม
เป็นผู้ที่เจริญกุศลทุกประการ หลังการแสดง
แต่ละชุดจบ น้องๆ ที่มาทำการแสดง ก็จะได้รับ
ความเมตตาจากพี่ป้าน้าอา แจกค่าขนม
จนยิ้มแป้นแทบทุกคนครับ

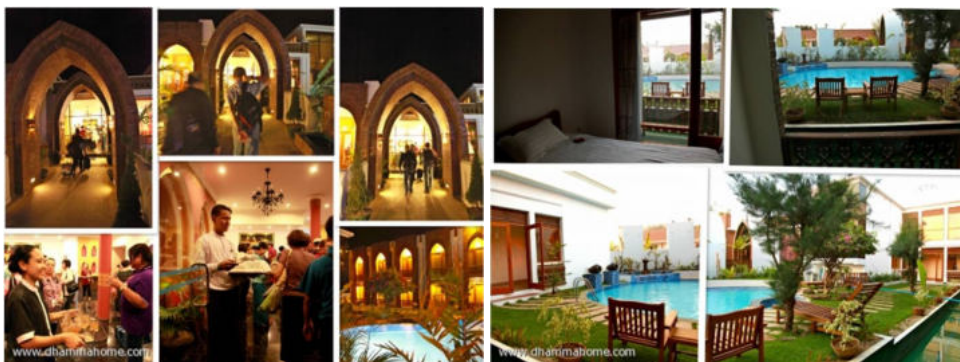

อ.กุลวิไล :

มีน้องเขามีคำถามว่า "ปัญญา" คือ อะไร? แล้วก็ ปัญญา รู้
อะไร? เพราะบางที เราจะสับสน เราอาจจะคิดว่า คนที่เรียนเก่ง
คนที่ฉลาด เขามีปัญญา แต่แท้ที่จริงแล้ว อาจารย์นิภัทรคะ
ปัญญา คือ อะไร? แล้วก็ ปัญญานั้น มีลักษณะอย่างไร?

อ.นิภัทร :

ปัญญา ก็แปลว่า "รู้" ความรู้ ความเข้าใจ เป็นปัญญา ความรู้
ความเข้าใจของคนเรา มีตั้งแต่ วิญญาน รู้แจ้งอารมณ์ แล้วก็
สัญญา รู้จำอารมณ์จำอะไรต่างๆ ได้ แล้วก็ปัญญา รู้แจ้งเห็นจริง
ตามความเป็นจริง ของสภาวะธรรม ของสังขารธรรม รวมทั้ง
วิสังขารธรรมด้วย ปัญญาสามารถที่จะรู้ได้ทั้งโลกียะ ที่เป็นโลกีย
ธรรม และ โลกุตระธรรม

โรงแรม Raza Gyo Hotel พุกาม

ที่พุทธศาสนิกชน กล่าวอยู่เสมอ ไม่ว่าทำอะไร คือ "นะโม" ครับ
 นะโม ตัสสะ ภคฺฉโต อระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ เรากล่าวอยู่
 เป็นประจำแทบทุกวัน เราเข้าใจคำนี้แค่ไหน? การกล่าว "นะโม"
 เป็นการกล่าวสรรเสริญพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 นะครับ พระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยย่อแล้ว มี ๓ คือ
 พระบริสุทธิ์คุณ พระมหากรุณาคุณ พระปัญญาคุณ ไปไหว้พระ
 ที่ผ่านๆ มา มีใครไม่เคยกล่าวบ้าง? นะโม หรือ สักแต่ไปไหว้เฉยๆ

พระคุณ ที่เรียกว่า พระบริสุทธิคุณ ก็คือ อะระหะโต นะโม แปลว่า ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น อะระหะโต แปลว่า ผู้ห่างไกลจากกิเลส หรือ ดับกิเลส อันเป็นกองกำแหงสารจักรที่จะทำให้สัตว์เวียนว่ายตายเกิด อยู่หมดสิ้น หักสะบั้นเลย กิเลสที่เรา รู้กันอยู่ว่า ราคะ โทสะ โมหะ อะไรนี้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตัดกิเลสขาด ไม่เกิดได้อีกเลย จึงทรงพระนามว่า "อะระหะโต" แปลว่า ผู้บริสุทธิ์ ไกลจากกิเลส หรือ เป็นผู้ที่ตัดกิเลสได้เด็ดขาด

"ภควโต" แปลว่า ผู้จำแนกแจกธรรม จำแนกให้ใครฟัง? ก็ให้พุทธบริษัท "ฟัง" จำแนกอย่างนี้ ก็เป็นพระมหากรุณาคุณ ถ้าพระองค์ตรัสรู้ แล้วไม่แสดงธรรม พวกเราก็ไม่สามารถจะรู้อะไรได้ ไม่สามารถจะรู้สิ่งที่มีอยู่จริง เป็นจริงได้ "สัมมาสัมพุทธธัสสะ" ตรัสรู้เองโดยชอบ เป็นพระปัญญาคุณ เพราะฉะนั้น "นะโม" นี้กล่าวที่ไร ก็สรรเสริญพระบริสุทธิคุณ พระมหากรุณาคุณ พระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดเวลา

แต่ถ้าเรากล่าวอติปิไลนี กล่าวพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ๙ อย่างที่เรียกว่า พระพุทธคุณ ๙ แต่ว่า ๙ ประการนี้ ก็อัน
 เดียวกัน สรุปแล้ว ย่อลงมาเหลือ ๓ พระพุทธคุณ ๙ พระ
 ธรรมคุณ ๖ พระสังฆคุณ ๓ ที่เราสวดกัน อติปิไล ภควา ฯ ที่
 พุทธศาสนิกชนแต่ก่อน ก็สวดกันได้ทุกคน แต่ที่สวดได้ ไม่ได้
 หมายความว่า "เข้าใจ" จะให้ดี ต้องเข้าใจ เข้าใจอะไร? ก็เข้าใจ
 "คำสอน" ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เรียกว่า พระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา แปลตามตัวว่า คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือคำสอนของผู้ที่ตรัสรู้ ท่านสอนอะไร? พระพุทธเจ้าท่านสอนอะไร? สอน เพื่อให้รู้แจ้ง เห็นจริง ในธรรมที่ควรรู้ ควรเห็น พระพุทธเจ้าท่านสอนให้ผู้ฟัง ได้รู้แจ้งเห็นจริง ในธรรมที่ควรรู้ ควรเห็น และสอนมีเหตุ มีผล ที่ผู้ฟังสามารถจะตรงตาม เห็นจริงได้ ไม่ใช่สอนลอยๆ ไม่มีเหตุ มีผล มีเหตุมีผลที่ผู้ฟังสามารถจะตรงตาม ว่าเป็นจริงอย่างนั้นจริงๆ

(พระเจดีย์ชเวสิกอง Shwezigon Pagoda) สถูปทรงพม่าแท้

ทรงสั่งสอนเป็นอัครจรรย คือ ผู้ฟัง สามารถที่จะปฏิบัติได้ผลจริง ตามที่พระองค์ทรงแสดงไว้ เป็นอัครจรรย จากปุถุชนเป็น อริยบุคคลได้ อย่างพระโกณฑัญญะ ก็จากพระโกณฑัญญะ ฤาษีธรรมดาๆ ก็เป็นพระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นพระอริยบุคคล องค์แรกในพระพุทธศาสนา ที่เรานับถือพระพุทธศาสนา ก็ คือ นับถือคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่นับถือแค่ที่ว่า ไปไหว้พระเจดีย์ ไปไหว้โบสถ์ ไปไหว้พระ ไหว้อะไร ที่เราไปไหว้ อยู่ ถ้าเข้าใจแล้ว จะให้ประโยชน์ ถ้าเราเข้าใจธรรมะเราจะได้ ประโยชน์ ถ้าไม่เข้าใจ ก็อย่างนั้น อย่างนั้น ธรรมดาๆ (อยู่) เมืองไทยก็ไหว้ มาพม่าก็ไหว้

เพราะฉะนั้น สิ่งที่ทุกคนจะได้ประโยชน์ เพราะว่าทุกคนที่มา
แน่นอนว่าสนใจในพระธรรมแล้วทุกคน ก็แสดงตนเป็นอุบาสก
อุบาสิกา ทั้งนั้น ผู้ชายก็เป็นอุบาสก ผู้หญิงก็เป็นอุบาสิกา แสดง
ตนมาแล้วทั้งนั้น ทีนี้รู้ตัวเองหรือเปล่า ว่าอุบาสก คือ อะไร?
อุบาสิกา คือ อะไร? ได้ยินแต่เขาพูดว่า อุบาสก บางทีก็เรียกว่า
ประสก อุบาสก แปลว่า ผู้เข้าไปนั่งใกล้พระรัตนตรัย แล้วไปนั่ง
ใกล้อย่างไร? ไปนั่งใกล้ๆ พระพุทธรูปหรืออย่างไร? เวลาเข้าไปใน
โบสถ์ไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้น หมายความว่ามีความน้อมใจ
เชื่อมั่น แนบแน่นสนิทในพระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย คือ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์รัตนะ ก็แปลว่า
แก้วอันประเสริฐ รัตนตรัย แก้วอันประเสริฐ ๓ ประการ อุบาสก
เราแสดงตนเข้าไปใกล้ชิดพระธรรมคำสอนของพระองค์เพื่อจะให้
รู้ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านไม่ได้สอนลอยๆ ท่านไม่ได้สอน
ให้คนงมงาย ท่านสอน เพื่อจะให้รู้ และดูตัวเองว่า สิ่ง
ที่พระพุทธเจ้าสอนนั้น มีอยู่ที่ตัวคนทุกคน พุทธบริษัท หรือ
อุบาสก อุบาสิกา มีพระธรรมอยู่ทุกคน แต่ไม่รู้ ต้องไปฟัง ฟัง
เพื่อที่จะให้มีความรู้ และชี้ได้ถูก ว่าพระธรรมที่มีอยู่ในตัวเรานั้น
คืออะไร?

เรารู้ๆ อยู่แล้วว่า รูปธรรม นามธรรม หรือ จิต เจตสิก รูป ที่เรารู้กันเป็นประจำ จิต เจตสิก ก็เป็นนามธรรม รูป ก็เป็นรูปธรรม แล้วมีอยู่ที่เราทุกคน จิตมีอยู่ที่เราทุกคน เป็นกุศลบ้าง อกุศลบ้าง วิกาบบ้าง แล้วเราเคยรู้บ้างไหม ว่าเรามีพระธรรมอยู่ที่ตัวเรา? หรือคิดก็คิดไปอย่างนั้น เห็นก็เห็นไปอย่างนั้น ได้ยินก็ได้ยินไปอย่างนั้น ไม่เคยคิดเลย นี่เป็นเรื่องขาดทุน อย่างผมนี้ ขาดทุนมาตั้ง ๘๐ กว่าปีแล้ว อายุมากเท่าไร ก็ขาดทุนมากเท่านั้น ผู้ที่อายุน้อยอยู่ ถ้าเห็นความสำคัญอย่าปล่อยอายุ หรือเวลานี้ให้ล่วงไป โดยไม่ได้ประโยชน์จากสิ่งที่เราเคารพนับถือ อย่างสูงสุดในชีวิต นะครับ

www.dhammadhome.com

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น การฟังธรรมะ คือ เห็นพระปัญญาคุณ ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นพระบริสุทธิคุณ เห็นพระมหากรุณาธิคุณ ไม่ได้ทรงแสดงธรรมะ เพื่ออะไรเลย แต่คนที่ไม่รู้ เป็นสิ่งที่เปรียบได้กับ "ความมืด" ทำให้เกิดความชั่วร้ายต่างๆ ความไม่สะอาด ความสกปรก เป็นแผลเน่าเหวอะหะ ขยายกว้างออกไป กว้างออกไป จะเอายาที่ไหนมารักษา?

...ในเมื่อบุคคลนี้ ไม่รู้จักยาเลย ไม่มีทางที่จะรู้ว่า อะไรทำให้แผล
เหวอะหะ กลิ่นเหม็นเน่าหมักหมม ใช้คำว่า หมักหมม แล้วก็ลืก
ด้วย จนล้นออกมาทางตาบ้าง ทางหูบ้าง ทางจมูกบ้าง ทางลิ้น
บ้าง ทางกายบ้าง ทางใจบ้าง เพราะฉะนั้น ชีวิตที่เหลืออยู่ต่อไป
ควรจะเป็นอย่างไร?

...สำหรับผู้ที่ได้ฟังพระธรรม แล้วเข้าใจธรรมะ และรู้ว่า ธรรมะ
ลึกซึ้งมากกว่าจะรู้ได้ เข้าใจได้ เพราะขณะที่ไม่ได้ฟัง ก็หลงลืม
ได้ยินแล้ว ก็ต้องลืม เพราะเหตุว่า มีสิ่งอื่นซึ่งปรากฏขณะนั้น ทำ
ให้ลืม สิ่งที่ได้ฟังแล้วก็เป็นอย่างนี้ มานานแล้วด้วย...

...เมื่อธรรมะ เป็นสิ่งที่รู้ยากอย่างนี้ จะรู้ยากโดยอย่างไร? ก่อนที่จะไปรู้ เป็นคนดี เพราะมีความเข้าใจแล้วว่าขณะใดก็ตาม จิตเป็นสภาพที่ผ่องแผ้ว แต่เมื่อไม่รู้จักความจริง ของสภาพธรรมะ ก็ทำให้มีความติดข้อง ยึดถือสิ่งที่ปรากฏ อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าสิ่งที่เป็นภายนอก หรือภายใน ทั้งวัน ทั้งคืน ตื่นมา ก็เป็นอย่างนี้ วันแล้ว วันเล่า...

วัดอนันดา Ananda Temple วัดที่ขึ้นชื่อว่าสวยที่สุด

...ก่อนที่จะได้รู้ความจริง ต้องรู้ว่า อกุศลใดๆ ทั้งหลาย ไม่สามารถที่จะ แมื่กำลังฟัง ก็จะทำให้เข้าใจได้ชัดเจน เพราะว่า เปื่อหรือยัง? หรือว่า ขณะนี้ คิดเรื่องอื่นหรือเปล่า? ตามเหตุ ตามปัจจัย...

...เพราะฉะนั้น ก็ได้สาระคือรู้ว่า ทั้งหมด เป็นการสะสมของ ธรรมะฝ่ายอกุศล ไม่ควรอย่างยิ่ง ที่จะมีอกุศลเพิ่มขึ้นๆ จนกระทั่ง ธรรมะฝ่ายดี ไม่มี แล้วจะไปรู้สิ่งที่กำลังปรากฏ ได้อย่างไร?

...แต่ว่า ธรรมะฝ่ายไม่ดี ละเลียดมาก แล้วก็ปรากฏให้รู้ได้ เพียงเล็กน้อย เมื่อมีความเข้าใจถูกต้องอย่างนี้จริงๆ จะละเลย การทำดี แม้เพียงเล็กน้อยไหม? ลองคิดดู เพราะว่าถ้าปราศจากความดี อกุศลทั้งหลาย เพิ่มขึ้นอีก เพิ่มขึ้นอีก เพิ่มขึ้นอีก...

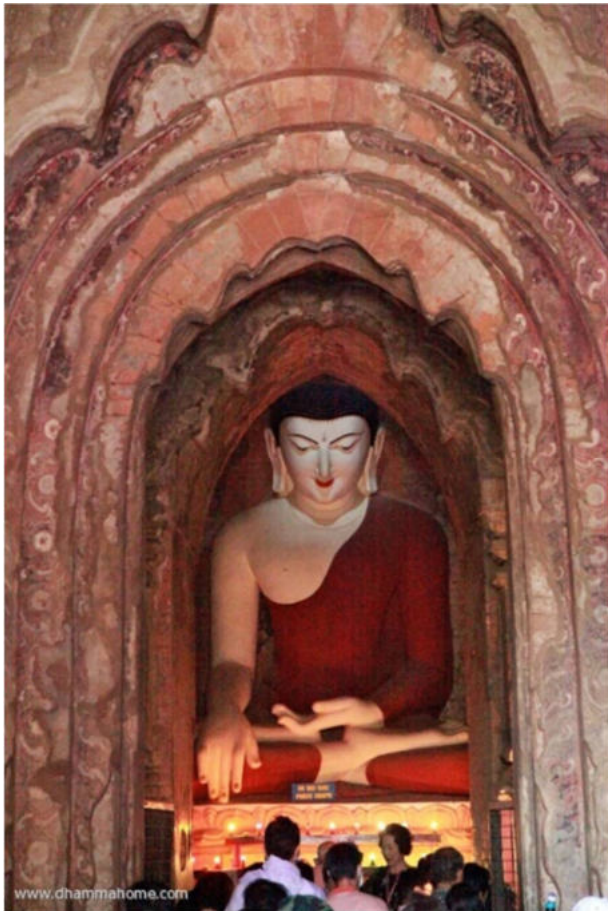

...แล้วก็ฟังธรรมะ นิดๆ หน่อยๆ ฟังบ้าง ไม่ฟังบ้าง อย่างวันนี้ เราจะได้ฟังกี่ชั่วโมง? ลองคิดถึงชั่วโมง นาที ที่ไม่ได้ฟัง (อกุศล) เพิ่มขึ้นมาอีกเท่าไร? เพราะฉะนั้น หนทางเดียว คือเกิดมาแล้ว ยังไม่สามารถเข้าใจธรรมะได้ เพราะว่าอกุศลมาก ก็ทำความดี เพื่อที่จะละโอกาส หรือเวลา ที่อกุศลจะเกิดทับถม...

วัดกุบยางจี และ ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่งดงามที่สุดในพุกาม ในวิหารธรรมยันจี

...ที่สำคัญที่สุด ทุกคนขาดความละเอียด แล้วก็คิดว่า ชั่วร้ายๆ ไม่ควรจะมี และคิดว่า ดีเล็กๆ น้อยๆ ก็ไม่เห็นต้องทำ นี่คือ ผู้ที่ประมาทอย่างยิ่ง ที่ไม่เห็นโทษภัย แม้อกุศลเพียงเล็กน้อย และประโยชน์ของกุศล แม้เพียงเล็กน้อย แต่ถ้าเป็นผู้ที่ละเอียด ไม่รู้จะตายเดี๋ยวนี้หรือเปล่า? ถ้ามีโอกาสจะทำความดี แต่ก่อนนี้ ไม่คิดเลย เดี๋ยวนี้ก็ละเอียดขึ้น มองซ้าย มองขวา อะไรที่จะเป็นความดีก็ทำเพื่อสะสมคุณความดี เพื่ออกุศลขณะนั้นจะไม่เกิด...

...นี่คือ ชีวิตที่เหลื๋อต่อไป สำหรับทุกคนที่จะรู้ว่า สิ่งที่ต้องการมากๆ เอาไปได้หรือเปล่า? แม้แต่ร่างกาย ซึ่งยึดมั่นยิ่งกว่าอย่างอื่น รักที่สุดยิ่งกว่าอย่างอื่น ว่าเป็นของเรา ก็ยังต้องทิ้ง เน่าเปื่อย กระดูกกระดูกเคลื่อนไหวไม่ได้ ลืมตาก็ไม่ได้...

...ถ้าปราศจากจิต รูปก็คือ สภาพที่ไม่รู้อะไรเลย เพราะฉะนั้น ถึงจะมีจิต หรือ ไม่มีจิต ความจริง ต้องเป็นความจริง คือ รูปมีลักษณะแต่ละรูปต่างกันไป แต่ว่า รูปทุกรูป ไม่ใช่สภาพรู้ ไม่สามารถจะรู้อะไรได้เลย เพราะฉะนั้น วันนี้ ก็ได้ยินหลายคำ ที่ละคำ จิต เจตสิก รูป แม้แต่ "จิต" คำเดียว ก็มีความหมายหลายอย่าง เช่น บัณฑิต ถ้ารู้จิต ต้องรู้ว่าจิต ไม่ใช่เจตสิก...

...ใครจะไปพูดถึง จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน เข้าใจจิตหรือเปล่า? ขณะนั้น กำลังเข้าใจ ลักษณะของจิต หรือ เพียงแต่ "คิด" ชื่อจิตนี้ก็แสดงความต่างกันแล้ว เพราะฉะนั้น ความเป็นผู้ตรง "ปัญญา" ไม่ใช่เราสามารถที่จะฟัง ไตร่ตรอง เข้าใจแล้ว ก็กรรมะ ไม่ใช่สำหรับ "คิดเอง" แต่ ค่อยๆ ฟัง ค่อยๆ เข้าใจ...

...แม้ขณะที่กำลังฟัง บางคนก็ถามแล้ว ขณะนี้ พิจารณาหรือเปล่า? อะไรล่ะคะ? ยังไม่ได้พูดถึงคำนี้เลย พูดถึง จิต เจตสิก รูป รูปไม่สามารถที่จะฟัง ไม่สามารถที่จะได้ยิน ไม่สามารถที่จะพิจารณา ไม่สามารถที่จะเข้าใจได้ สภาพที่สามารถเข้าใจได้ ต้องเป็นเจตสิก ไม่ใช่จิต จิต เป็นแต่เพียงสภาพรู้ และขณะที่ก่อนจะเข้าใจ หรือขณะที่ฟัง เข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น ก็คือ จิต และเจตสิก...

...แล้วยังไม่รู้ เจตสิกแต่ละหนึ่งเลย ถามหาแล้ว มีการพิจารณาหรือเปล่า? คิดเองทำไม? คิดแล้วก็ยุ่ง แล้วก็ไม่ได้คำตอบที่ชัดเจน ไม่ใช่เพียงแต่หนึ่งของธรรมะ แต่เริ่มส่ายไปหาด้วยความต้องการ แม้ "ซื่อ" แม้แต่คำว่า "พิจารณา" คือ อะไร? นี่ก็เริ่มคิดเองแล้ว

วัดมनुหา Manuha Temple วัดที่ชื่อว่า อึดอัดที่สุด

...แต่ถ้าฟังต่อไป จะพ้นเจตสิกได้ไหม? เพราะเหตุว่า "จิต" เป็นแต่เพียงธาตุรู้ ที่เกิดขึ้นแล้วก็ใหญ่ เป็นประธานในการรู้ สิ่งที่ปรากฏ และเจตสิกแต่ละหนึ่ง ก็ทำหน้าที่ของเจตสิกแต่ละหนึ่ง ฟังเท่านี้ เริ่มอีกแล้ว แล้วเจตสิกอะไร? คิดเอาเก่งมาก จะรู้ไปทำไม? ชื่อต่างๆ สามารถที่จะรู้จัก สภาพธรรมะนั้นหรือ? หรือว่าเพียงแต่แค่ ได้ยินชื่อ นี่ก็เป็นการที่ทำให้แต่ละคนได้รับประโยชน์น้อย จากการฟังแล้ว "คิดเอง"...

...แต่ถ้าฟังแล้ว ฟังอีก เข้าใจแต่ละคำซึ่งพระมหากุรุณา ทรงแสดงความต่าง แม้สภาพของจิตขณะนี้ โดยคำว่า อุบัติ และนิพัตติสองคำ แต่ความหมายก็มากแล้ว เพราะฉะนั้น ก็คือว่า อย่าไปอยากรู้ คำที่เพียงได้ยิน แฉ่วๆ แฉ่วๆ แล้วอยากรู้ว่า คืออะไร? แต่ความเข้าใจ ต้องตามลำดับจริงๆ แล้วก็เป็นผู้ที่อดทน

บารมีหนึ่ง ที่จะทำให้เข้าใจสิ่งที่มีจริงได้ คือ ความอดทนเพราะรู้ว่า ยากที่จะรู้ได้...

...ถ้าใครบอกว่า พระธรรมง่าย คัดค้านพระไตรปิฎก ไม่รู้จักพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่รู้คำว่า ตรัสรู้ คืออะไร และ พระปัญญาคุณ
พระบริสุทธิคุณ พระมหากรุณาคุณ คือ อะไร?...

...เพราะฉะนั้น ก็คือว่า เป็นผู้ที่เป็นสาวก ฟังพระธรรมด้วยความ
เคารพ "เพื่อเข้าใจ" เพราะว่า สิ่งที่เราได้ยินได้ฟังทั้งหมด
มากมายแต่ไม่เข้าใจจริงๆ แม้เพียงคำที่ได้ยิน เราลาจากโลกนี้
ไปก็เป็นแต่เพียงชื่อในภาษาหนึ่ง ซึ่งเราใช้ภาษานี้ ะหว่างที่ยังมี
ชีวิตอยู่...

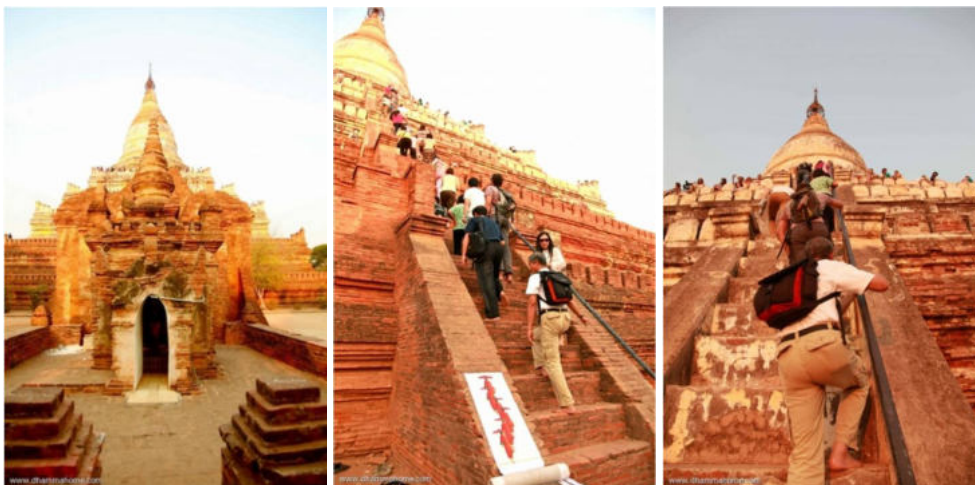
ขณะ อย่าลวงเลยท่านทั้งหลายไปเสีย
เพราะบุคคลที่ปล่อยเวลาให้ลวงไป
พากันยึดเยียดในนรก ก็ยอมเศร้าโศก
หากเขาจะไม่สำเร็จอริยมรรค
อันเป็นธรรมตรงต่อสัจธรรมในโลกนี้ได้
เขาผู้มีประโยชน์อันลวงเสียแล้ว จักเดือดร้อนสิ้นกาลนาน

พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย อฏฐกนิบาต เล่ม ๔ - หน้าที่ ๔๕๔

...เพราะเหตุว่า เราอาจจะเคยพูดภาษาอื่นมาแล้วทั้งนั้น
ภาษามคธี ภาษาอะไรก็แล้วแต่ จำได้ไหม? ใครพูดภาษามคธี
ภาษาบาลี ภาษามคร ได้บ้าง? ใครเคยเกิดเป็นอะไร? จำได้ไหม?
ลองพูดมาสิ ก็พูดได้แต่เฉพาะคำที่ได้ยินตั้งแต่เกิด คำนึงเคยตั้งแต่
เกิด เริ่มฟัง เริ่มจำ เสียงสูงๆ ต่ำๆ พร้อมทั้งความหมายแล้วก็พูด
ได้ แต่เฉพาะภาษานั้น เพราะฉะนั้น ถ้าได้ฟังคำในภาษาใดแต่ไม่
เข้าใจสภาพธรรมะก็เป็นโมฆะไปหมด...

...ความมืดคือความไม่รู้ เดียวนี้ รู้หรือเปล่า? ขณะใดที่รู้ ขณะนั้น
ไม่มืด แต่จะสว่างแค่ไหน? ขณะใดที่ไม่รู้เลย ขณะนั้น มืด เพราะ
อวิชชาแม้มีสิ่งที่กำลังปรากฏ ก็ไม่รู้ความจริง ของสิ่งที่กำลัง
ปรากฏ ในขณะที่เห็น ว่าเป็นเพียง สิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ ลืม
เมื่อไหร่ คือ ไม่ได้สะสมความเข้าใจธรรมะสำหรับชาติต่อไป...

พระเจดีย์ชเวชานดอร์ พุกาม

...ที่จะเริ่มคลาย เพราะเข้าใจความจริงว่า ไม่ว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตาม ซึ่งดูเป็นที่พอใจอย่างยิ่ง ในขณะที่เห็นเพียงปรากฏให้เห็น แล้วดับไป แล้วไม่กลับมาอีก ถ้าพระโพธิสัตว์ ไม่มีความเข้าใจอย่างนี้มาทีละเล็กทีละน้อยในแต่ละชาติ ไม่สามารถที่จะสลัดความติดข้องในสิ่งที่ปรากฏ ที่จะรู้ตามความเป็นจริงว่า สิ่งที่ปรากฏขณะนี้ เพียงหลับตา จะติดข้องในอะไร? มีใครหรือเปล่า?...

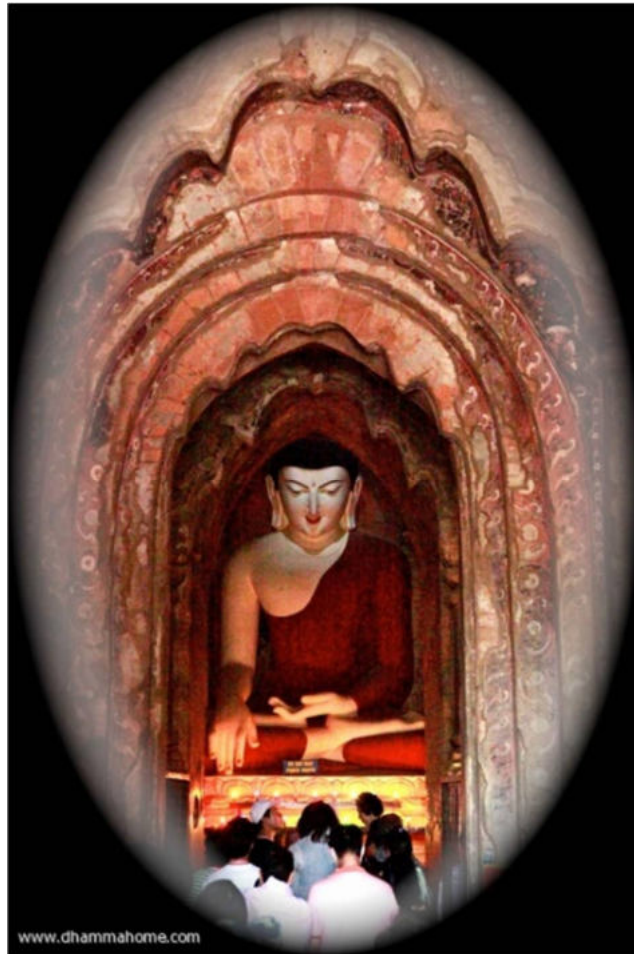
...ที่ว่า เป็นคนนั้น คนนี้ เป็นสิ่งนั้น สิ่งนี้ ก็เพราะเห็นบ่อยๆ แล้วก็
จำได้ ว่าสิ่งนั้นเป็นอะไร? เด็กแรกเกิด ไม่มีทางที่จะรู้ว่า สิ่งที่
กำลังปรากฏในขณะนี้ เป็นอะไร? แต่ในความติดข้องแล้ว ใครก็
ตาม ที่เกิด เพราะยังมีความไม่รู้ เกิดมาก็ไม่รู้ ไม่ว่าจะเห็นอะไร
ได้ยินอะไร แล้วก็รู้ สะสมเพิ่มขึ้นอีก พร้อมกับกิเลส ที่เพิ่มขึ้น
อีกมากมาย กิเลส เป็นความไม่รู้ จึงมี

...เพราะฉะนั้น ขณะที่เราจะรู้ความจริง แม้ในความมืด ความมืดสนิท
จิตเกิด จิตสว่างไม่ได้ ขณะนั้น ไม่เห็น เพราะฉะนั้น ชาติรู้เกิดขึ้น
ในความมืด ปัญญาสามารถรู้ว่า นี่คือ ชาติ ที่ไม่ใช่เรา เป็น
ธรรมชาติอย่างหนึ่ง ขณะนั้น สว่างด้วยปัญญา...

...ปัญญาเกิดเมื่อไหร่ ก็มีความรู้ ความเข้าใจถูก ที่ละเล็ก ที่ละน้อย แต่ถ้าที่นี่ ดุสสว่าง หรือว่าพระอาทิตย์เกิดถูกเปียดเบียน ราบูเมฆบัง หรืออะไรก็ตามแต่ ที่แสงสว่างไม่ปรากฏ คิดว่า ขณะนั้นมีมืด แต่มีดิ่งกว่านั้น ก็คือ อวิชชา ความไม่รู้

"...ชีวิตของแต่ละท่านก็ผ่านมามาตั้งแต่เด็กจนถึงขณะนี้ ก่อนจะถึงวัยนี้ ก็ไม่รู้ว่าถึงวัยนี้ในลักษณะใด สำหรับพวงนี้ก็มีตสนิท ไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดบ้าง แน่นอนถ้าศึกษาพระธรรมก็จะเริ่มเข้าใจทุกอย่างตรงตามความเป็นจริง รู้เหตุของความทุกข์ สุข จนกระทั่งสามารถที่จะดับเหตุของความทุกข์ สุขนั้นได้ตามพระธรรม นี่คือ...ประโยชน์ของการฟังพระธรรมแล้วค่อย ๆ เข้าใจขึ้น..."

คัดจาก ธรรมเตือนใจ

กราบทำบุญซาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคาร์พยี่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านครับ

